

Procuratura militară, provocările din UTA Găgăuzia și realizările pe parcursul activității – un interviu cu Ion Bazatin, adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia

„Destinul singuri l-am ales, greu anevoios, dar cu respect” – așa își descrie cariera procurorul adjunct interimar al șefului Procuraturii UTAG. Pornit pe acest drum, el a trecut prin provocări, lecții de viață și succese, consolidându-și reputația de profesionist dedicat. Află povestea sa, de la visul unui student de a deveni procuror, până la cazuri memorabile și realizări impresionante, care reflectă misiunea sa de a servi legea cu verticalitate și onoare.

Ce v-a determinat să alegeți cariera de procuror și cum a evoluat drumul Dumneavoastră profesional până la poziția actuală?

Procuror am dorit să devin încă de pe băncile universității. Am absolvit facultatea în anul 2004. Imediat după absolvire am depus actele la un concurs la Procuratura Generală, dar nu am fost angajat. Pe parcurs, în perioada 2005-2007 am activat în calitate de ofițer de urmărire penală și, în acest răstimp, am mai încercat să depun actele pentru diferite concursuri, iar, respectiv, în decembrie 2007, am reușit. Astfel, am fost numit ca procuror în Procuratura Militară Chișinău unde am activat până în iulie

2016. După lichidarea Procuraturii Militare am fost numit în funcția de procuror în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani. Începând cu 1 februarie 2022 exercit funcția de adjunct interimar al Procurorului șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Oficiul Central.

Care sunt cele mai importante lecții învățate de-a lungul carierei Dumneavoastră în procuratură?

Lecții de viață sau lecții de profesionalism?... Una din principalele care le-am învățat este că atât în viață, cât și în activitatea de serviciu trebuie să fim mereu corecți, cinstiți, deschiși și să avem o verticalitate în acțiuni. Eu aș compara activitatea de zi cu zi cu o călătorie cu barca. Când mergi cu barca liniștit, dai din vâsle, este totul bine. Când te scoli în picioare și începi să o clatini, există riscul prăbușirii. Pe parcursul vieții trebuie să ne conducem de anumite reguli, principii, legi, să fim corecți, să nu ne aruncăm în extremități. Atunci ne reușește în viață, ne reușește în serviciu și corespunzător este și feedbackul social pe care îl primim.

Ați menționat că ați activat o perioadă îndelungată la Procuratura Militară. Aș vrea să ne povestiți despre specificul activității în această procuratură.

O viziune generală, o informație generală cunoscută de cetățeni, inclusiv și colegii din alte subdiviziuni ale procuraturii despre procuraturile militare era că: procurorii din Procuratura Militară supravegheau respectarea legislației în forțele armate, în trupele de carabinieri. De fapt, Procuratura Militară

„Eu aș compara activitatea de zi cu zi cu o călătorie cu barca. Când mergi cu barca liniștit, dai din vâsle, este totul bine. Când te scoli în picioare și începi să o clatini, există riscul prăbușirii. Pe parcursul vieții trebuie să ne conducem de anumite reguli, principii, legi, să fim corecți, să nu ne aruncăm în extremități.”

supraveghea respectarea legislației pe anumite segmente, inclusiv în instituțiile penitenciare, în subdiviziunile SIS, pompieri, salvatori. Altfel spus, Procuratura Militară documenta cazurile de comitere a infracțiunilor de către toți cei care la acel moment purtau epoleți (cu anumite excepții: unele subdiviziuni ale MAI). După evenimentele din 07 aprilie 2009, acțiunile angajaților poliției în acele zile, inclusiv care au aplicat forța fizică față de manifestați, persoanele escortate la sediile poliției au fost documentate și investigate de procurorii militari.

Era un spectru destul de larg de competență, inclusiv respectarea drepturilor militarilor în termen, militarilor prin contract. Nu în ultimul rând este de menționat faptul că procurorii militari exclusiv exercitau urmărirea penală, compartimentul de conducere nu exista, respectiv, de multe ori se întâmpla că procurorul care avea o plângere la examinare, decidea singur la momentul pornirii urmăririi penale (nu erau ofițeri de urmărire penală), personal exercita urmărirea penală, iar după expedierea cauzei în instanță reprezenta acuzarea de stat. În asemenea circumstanțe, procurorul de caz era personal și exclusiv responsabil de soarta dosarului de la plângere până la definitivarea sentinței, fapt care, după mine, te disciplinează, deoarece ești persoana care poartă responsabilitate pentru actele întocmite în dosar și deciziile adoptate.

Dosare penale pe ce categorii de infracțiuni gestionate în perioada respectivă în cadrul Procuraturii Militare?

Iarși... erau niște păreri greșite, precum că Procuratura Militară se ocupă doar de investigarea dezertărilor, (adică părăsirea samavolnică a unității militare de către militarii în termen) sau cu relațiile neregulate, (când un militar îl maltratează pe altul). De fapt, în Procuratura Militară se investigau infracțiuni de toate categoriile. Cele care sunt investigate de orice inspectorat de poliție. Diferența era că la noi erau doar subiecții speciali ai acestor infracțiuni. De exemplu: încălcarea dreptului de mânărire a armei, furturi, jafuri, conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, exces sau abuz de serviciu ai angajaților instituțiilor penitenciare. Au fost și cazuri când procurorii militari au documentat și acțiuni de corupție comise de subiecți speciali.

Să ne întoarcem la etapa actuală. În calitate de adjunct interimar al Procurorului șef al Procuraturii UTAG, vă rog să ne spuneți ce fel de infracțiuni sunt cel mai des comise în jurisdicția respectivă?

Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, fie, refuzul conducătorilor auto de a fi supuși testării în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei. Avem în procedură cauze penale pe infracțiuni de jaf, furt, escrocherii, circulația ilegală a drogurilor. A crescut numărul escrocheriilor, mai ales a celor comise prin intermediul rețelelor de socializare, prin intermediul telefoanelor mobile. Escrocii sună și conving victimele să facă transferuri de bani, să procure bunuri, să ofere „ajutoare unor prieteni” etc.

Care sunt cele mai importante realizări ale Procuraturii UTAG pentru anul 2024?

Datorită efortului depus de procurorii din cadrul Procuraturii UTAG, aici vorbesc despre toate oficiile (Oficiul Principal, Oficiul Comrat, Oficiul Vulcănești și Oficiul Ceadâr-Lunga), împreună cu angajații poliției cu care lucrează cot la cot, în fiecare zi, am avut parte de un an cu rezultate bune.

Majoritatea categoriilor de infracțiuni care au fost luate la evidență în anul 2023, au scăzut semnificativ, conform indicilor, în 2024. La fel, a fost redus numărul dosarelor care se examinează în instanțele de judecată, precum și s-a redus numărul de dosare pe care s-a dispus decizia de încetare a procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În anul 2024, din categoria dosarelor de rezonanță, aș menționa că au fost investigate 3 omoruri și o infracțiune de tentativă de omor. La moment toate aceste cauze sunt finalizate. Pe 3 din ele au fost pronunțate sentințe de condamnare, inclusiv detenție pe viață. În alte 2 cauze s-au aplicat pedepse maxime cu închisoarea.

La fel, de către Procuratura UTAG au fost investigate și descoperite mai multe episoade de escrocherie comise de cetățeni ai RM în coparticipare cu cetățeni ai Georgiei, dosare generic numite „ruda implicată în accident”. Persoanele respective contactau potențialele victime, le comunicau că o rudă a fost implicată în accident rutier și solicitau bani pentru repararea prejudiciului sau alte plăți pentru soluționarea pe cale amiabilă a acestui incident. Acțiunile persoanelor au fost documentate. La moment, dosarul se află în instanța de judecată și procurorii pledează pentru atragerea la răspundere a celor vinovați, inclusiv cu restituirea părților vătămate a sumelor bănești care au fost obținute prin înșelăciune. Prejudiciul material în acest dosar se stimează la aproximativ 400 000 lei.

Printre realizări, aş scoate în evidență faptul că de către procurorii din cadrul Procuraturii UTAG a fost finalizată o cauză penală care a fost pornită în 1999 - o cauză foarte veche, cu 14 episoade de tâlhărie, cu 2 episoade de omor, unde inculpatul s-a aflat mulți ani în căutare internațională și datorită colegilor din Bulgaria, acesta a fost reținut și extrădat în RM. În 2024, procurorii au dovedit vinovăția inculpatului în instanță și respectiv acesta a fost condamnat la detențiune pe viață.

„Nu în ultimul rând, aş menționa, în calitate de realizare, că în anul 2024 din colectivul Procuraturii UTAG nu s-a eliberat nici un procuror...”

Alte realizări ar fi - documentarea infracțiunilor de trafic ilicit de droguri. Urmare a acțiunilor comune efectuate cu angajații poliției, au fost documentate persoane care se ocupau cu comercializarea de marijuana și alte tipuri de droguri. Urmare a perchezițiilor efectuate, au fost depistate și ridicate aproximativ 37 kg de marijuana, cca 100 plante de cannabis, pastile Ecstasy și altele. Cauza a fost deferită justiției și, la moment, se examinează de către Judecătoria Comrat.

Nu în ultimul rând, aş menționa, în calitate de realizare, că în anul 2024 din colectivul Procuraturii UTAG nu s-a eliberat nici un procuror, dar dimpotrivă, au fost angajați doi procurori noi, absolvenți ai INJ.

În calitate de realizări, aş menționa și faptul că pe parcursul anilor 2022-2024 s-au depus eforturi ca o parte din dosare să fie finalizate în limba română și în instanță să fie examinate în limba română.

Datorită eforturilor, care le face inclusiv conducerea Procuraturii Generale, prin achitarea (ar urma din februarie,) a cheltuielilor de transport să sperăm că aceste realizări vor continua și această regiune va fi mai atractivă pentru cei care candidează la funcții de procuror.

Aş dori să vă întreb despre dosarul cu denumirea generică „Găgăuzia Land”. Care este etapa de examinare a episodului de învinuire a unei companii de construcții, a administratorului și șefului de șantier de executare necalitativă a construcțiilor, precum și care este etapa examinării episodului în care o fetiță de 10 ani s-a ales cu fractură la picior urmare a vizitei parcului de distracții?

Cu referire la primele episoade despre care ați întrebat, în anul 2024, urmărirea penală a fost finalizată și cauza penală a fost expediată în instanța de judecată pentru examinare în fond. A avut loc ședința preliminară. Curând va avea loc următoarea ședință. Din motive tehnice de reorganizare a judecătoriilor și schimbare a sediilor unor judecători, din motive obiective, aş spune, nu s-a reușit finalizarea examinării în instanță a examinării, dar sperăm ca în cel mai scurt timp posibil să avem o soluție pe acest caz.

În partea ce ține de traumatizarea copilului în acest parc de distracții, organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Comrat a recepționat concluziile specialiștilor care au examinat locul faptei, au recepționat rapoartele de expertiză medico-legală. Urmărirea penală încă este în desfășurare, dar este, să spunem așa, la o etapă avansată și urmează să fie finalizată.

Dvs sunteți unul din procurorii care zilnic face naveta dintr-un oraș în altul pentru a ajunge la serviciu. Cum considerați, noile reglementări privind acordarea unei compensații procurorilor pentru transport/cazare, sunt suficiente pentru a face față cheltuielilor?

Nu putem spune la moment dacă sunt suficiente sau nu, căci vedem modificarea permanentă a prețurilor, atât la chirie cât și la combustibil, dar indiscutabil, după cum am menționat și anterior, este un prim pas foarte bun și motivant pentru cei care vor să activeze în afara municipiului Chișinău sau a localității în care își au domiciliul.

Care sunt cele mai mari provocări cu care vă confrunțați în exercitarea funcției?

Provocări mereu au fost și vor fi, dar noi cu pași mici, dar fermi, mergem înainte. Știți cum se spune chiar și în Imnul Procurorilor: „destinul singuri l-am ales, greu anevoios, dar cu respect”. Da, sunt unele neajunsuri în ceea ce ține de asigurări, în ceea ce ține de specificul zonei, dacă e să mă refer la funcția pe care o ocup la moment. Da, sunt unele provocări pentru întreg corpul de procurori în partea ce ține de modificarea prea frecventă a legislației, ori neconcordanța unor acte cu altele, neclaritatea unor prevederi legale. Acestea sunt provocări de care nu ezită să profite alți participanți la proces, dar după cum am spus, noi ne străduim să ținem pasul și cu dârzenie să facem față.

Ați menționat că una din provocări ar fi zona în care vă aflați la moment. La ce dificultăți vă referiți?

Marea majoritate a populației este vorbitoare de limbă rusă, iar funcții de traducători procuratura nu are. Întâlnim dificultăți la întocmirea actelor procesuale sau atunci când e necesară participarea interpretului la acțiuni de urmărire penală. Cunoașterea la nivel insuficient a limbii române inclusiv de către procurori, ofițeri de urmărire penală, alți angajați a sistemului polițienesc, inclusiv a instanțelor de judecată își pune inevitabil amprenta pe calitatea procesului penal și uneori operativitatea cu care se acționează. La acest capitol, însă, după părerea mea, lucrurile se mișcă în direcția corectă, or pe parcursul ultimilor ani, în regiune sunt organizate cursuri gratuite de limbă română, sunt multe persoane care dorind să crească, să se dezvolte, au făcut aceste cursuri și chiar deja au trecut câteva niveluri, având rezultate mai bune, atât în serviciu, cât și în comunicare.

Există un caz sau o situație deosebită care v-a marcat în activitate?

Am o sumedenie de cazuri memorabile, fiecare caz este importat și memorabil în felul său! Spuneam odată că ajungând la pensie, pot scrie o carte. Au fost foarte multe cazuri și toate interesante. Să vă spun din ultimele? Unul memorabil și puțin hazliu, iarăși ajungând la ceea ce ține inclusiv de specificul zonei. Fiind la o percheziție, persoana la care se efectua percheziția, i-a spus soției în limba găgăuză să ascundă un obiect pe care noi de fapt îl căutam, și am avut în grup o persoană care cunoștea această limbă... A auzit, m-a preîntâmpinat și astfel noi am prevenit situația ca acel obiect să fie ascuns. El a fost găsit la timp, la locul unde se afla și, respectiv, persoana a fost documentată corect și noi am obținut rezultatul scontat.

Mi-am mai amintit acum un alt caz deosebit care a avut loc cu mulți ani în urmă. Fiind procuror la Procuratura Militară, am exercitat urmărirea penală într-un dosar în care învinuit era nepotul unui fost înalt demnitar. Din motiv că persoana urma a fi reținută în mod urgent, personal i-am pus cătușele și l-am urcat în automobil pentru a-l escorta în izolator. Din cauza că eram cu fiica mea care trebuia să o duc acasă, am fost nevoit să merg cu ea în brațe la volan până la Inspectoratul de Poliție... căci nu o puteam lăsa lângă persoana reținută. A fost o situație mai deosebită.

„Fiind la o percheziție, persoana la care se efectua percheziția, i-a spus soției în limba găgăuză să ascundă un obiect pe care noi de fapt îl căutam, și am avut în grup o persoană care cunoștea această limbă... A auzit, m-a preîntâmpinat și astfel noi am prevenit situația ca acel obiect să fie ascuns.”

Cum reușiți să mențineți echilibrul între responsabilitățile profesionale și cele personale, având în vedere complexitatea activității?

Datorită disciplinei, impunerii și inclusiv datorită celor apropiați, care înțeleg... de la care am susținere... cărora le lipsesc, deoarece trebuie să plec la muncă de dimineața devreme, iar când mă întorc, de multe ori este noapte. Nu în ultimul rând datorită colegilor, cu care activăm într-un mediu sănătos, unde sunt oameni sinceri și deschiși pe care te poți baza. Atunci și munca aduce un rezultat mai bun și oboseala nu se simte.

Cum vedeți evoluția Procuraturii, în contextul provocărilor sociale actuale?

Dat fiind faptul că în afară de provocările menționate mai sus la moment Procuratura ca instituție și activitatea acesteia se confruntă cu provocări cum ar fi manipularea, dezinformarea, distorsionarea unor evenimente, fapte informații, întreg corpul de procurori urmează să depună un efort maxim, efortul zilnic necesar, în scopul întoarcerii acelei încrederi a cetățenilor în procuratură, care este pe bune meritată de reprezentanții acestui sistem. De multe ori suntem învinuiți de tergiversări, de anumite gafe, dar prin scoaterea în evidență a rezultatelor muncii noastre, inclusiv în dosarele de rezonanță o să ajungem o instituție în care populația va avea cea mai mare încredere.

Ce inițiative sau schimbări ați dori să implementați în activitatea Procuraturii UTAG?

Urmează să continuăm munca și cele inițiate. În partea ce ține de scăderea infracțiunilor din regiune și cauzelor restante care se examinează în instanța de judecată, inclusiv a celor pe care procesul penal se încetează în legătură cu expirarea termenului de prescripție. Urmează să întreprindem în continuare acțiuni în vederea completării funcțiilor vacante, instruirea continuă a procurorilor, consultanților, pentru a fi îmbunătățită calitatea actelor procesuale, și efectuarea urmăririi penale în volum deplin, sub toate aspectele și în termen rezonabil. Nu în ultimul rând, vom continua să instruiem angajații în ceea ce ține de aspecte de etică și integritate.

Ce sfaturi le-ați oferi tinerilor care doresc să urmeze o carieră în procuratură?

„Când victima îți spune un sincer mulțumesc, din suflet, pentru mine asta e cea mai mare recompensă.”

Cine simte că dorește să facă acest lucru, i-aș sfătui să nu ezite să depună actele la concursuri și să treacă cu brio aceste concursuri, iar Dumnezeu și viața le va pune pe toate la locul lor. Să nu le fie frică de provocările, neajunsurile funcției de procuror. Este o profesie nobilă.

Scopul lucrului nostru este atins atunci când un cetățean care a fost victima unei infracțiuni a fost repus în drepturi, i s-a reparat prejudiciul, persoana care a comis infracțiunea a fost sancționată cu pedeapsa binemeritată. Când victima îți spune un sincer mulțumesc, din suflet, pentru mine asta e cea mai mare recompensă.

Sunt profesii mai puțin atractive din punct de vedere al dotării tehnico-materiale, salariului. Sunt profesii mai atractive sub acest aspect, cu salarii mult mai mari. Pentru ca să fii procuror adevărat, trebuie să fii așa – în inimă și în gând. Dacă îți faci lucrul corect și cinstit, primești și satisfacție sufletească.

16 ianuarie 2025